

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 44 (411)

Fredagen den 1 november 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5.— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5.— Iduns Modet., månadsuppl. » 3.— Barngarderoben..... » 3.—	Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffast säkrast kl. 2-3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:nr endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	---	---	--	---

Frida Lindholm.

Några dagar efter min återkomst till Göteborg i början af september hörde jag, att Frida Lindholm var i staden för att taga afsked af sina anhöriga, innan hon i missionens tjänst reste ut till Kina, och att hon en afton tänkte besöka oss i Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor.

En söndag infann sig och till föredraget en ung blid kvinna, i hvilken jag anade den väntade gästen.

Lifligt intresserade som vi i föreningen äro för missionen i allmänhet och särskildt för Kinas evangelisering, kommo vi vid tebordet snart i samspråk.

Fröken Lindholm framhöll missionsarbetet som ett arbetsfält för den bildade kristna kvinnan. »Vi behöfvas,» sade hon, »så litet vare sig i Europa eller Amerika, hvarför då icke söka en verksamhet, där vi verkligen kunna göra nytta?» Hon framhöll, att särskildt för arbetet bland Kinas folk bildning kräfdes, icke blott kunskaper, utan ock takt och ömdöme. Den presbyterianska förening — Presbyterian Board of Mission — hvilken utsände henne, var öfvertygad om, att bristerna härutinnan ofta onödigtvis framkallade martyrer.

På vår uppmaning satte hon sig midt ibland oss för att tala om sin blifvande verksamhet, men i stället för att göra detta, skildrade hon i breda drag de sista femtio årens missionsarbete.

Ämnet låg så långt som möjligt från vikingatiden, och ändå tyckte jag mig lyssna till en sköldmö, redo att taga befälet på ett drakskepp.

Vikingafärderna blefvo ju ock i kristen tid korståg, och nordens läkevinna kunna vi nu godt tänka oss icke endast förbindande det yttre saret, utan ock i förbarmande kärlek ledande den i hjärtat sargade fram till själarnes läkare.

Äfven i ett annat afseende förekom fröken Lindholm, nutidskvinnan par excellence, mera lik forntidens än våra dagars kvinnor. Hon blot-

tar aldrig, knappast för den förtrognaste, sitt hjärteliff. Ehuru hon talar lätt och behagligt, kommer hon kanske att utan ord, men genom sin stilla umgängelse vinna de flesta.

Fröken Lindholm, dotter till kamreraren vid vattenledningen i Göteborg N. A. Lindholm och hans första hustru, Amalia Roos af Hjelmsäter, föddes i nämnda stad den 2 maj 1867. Sin undervisning erhöi hon i Elementarläroverket för flickor, hvares alla klasser hon vid femton år hunnit genomgå. Bland kamraterna var hon glad och hurtig och därför i deras krets afhållen, i hemmet däremot kände hon sig som fågeln i buren. Hushållsbestyr och handarbete lågo icke för henne. Hon längtade därför som flicka i allmänhet ut i världen, men för henne var det nästan likgiltigt hvart det bar. Efter sin konfirmation sökte hon ock med outtröttlig energi efter plats, men förgäfvdes. Då anmälde hon sig vid tjugu års ålder som elev på Sahlgrenska sjukhuset, och här visade det sig snart, att hon stod inför sin liffsuppgift. Denna var dock visst icke sjuksköterskans tysta, anspråkslösa tjänst, nej, det var läkarens ingripande i sjukdomen, som till-

Förakta ej något, och räkna för nog,
Hvad ödet gaf!

Den ringaste gren kan dig tjäna i skog
Till vandringsstaf!

C. F. Dahlgren.

talade henne, det var studiet, undersökningen af lifvets och dödens trådar, som lockade hennes vetgirighet.

I sex månader stannade hon på sjukhuset i Göteborg, hvarefter hon flyttade till Sabbatsberg, där hon genomgick kursen för Röda korset. Af sin månadspenning som sköterska gjorde hon sina första besparingar, och sedan dess har hon fortsatt att lägga af ett mynt för dagar utan arbete. Som dessa hitintills icke kommit, har hon af dessa besparingar kunnat bekosta sina långa resor.

Efter att i Stockholm någon tid ha ägnat sig åt enskild sjukvård fick fröken Lindholm förordnande som föreståndarinna på sjukhus i Norrland och i Hjortkvarn, Nerikesbo.

Detta arbete var dock som sagdt icke hennes, och efter trenne år lämnade hon icke endast sjukhuset, utan också fäderneslandet och reste 1890 till London, där en hennes syster är diakonissa inom Mildmay.

Genom en vän och gynnare fick Frida anställning vid Jubilee Association, bildad genom gåfvor, skänkta till drottning Viktoria vid hennes 50-års-jubileum. Sällskapet ändamål är att besöka fattiga och sjuka i London. Endast fint bildade och skickliga sköterskor äro där anställda. De kallas »Queens Nurse» och bo 6 à 8 tillsammans i bekvämt inredda hus, vanligtvis ej långt från deras distrikt.

Sköterskorna skola skaffa de arbetslösa selsättning, skicka barnen till för dem inrättade badanstalter, de sjuka, som kunna transporterats, till sjukhus, eller anställa hos dem, som måste vårdas hemma, pålitliga tjänarinnor, hvilka dock af den kvinnliga sjuksköterskan öfvervakas.

Äfven här visade det sig, att Frida hade större fallenhet för läkarens än sjuksköterskans kallelse, och styrelsen för Zenana-missionen erbjöd henne därför att på dess bekostnad utbildas till läkare, om hon ville förbinda sig att taga anställning i missionens tjänst.

Hennes starkt utvecklade själfständighet och hederskänsla bjödo henne dock att afslå anbudet. »Hon ville,» sade hon mig, »icke ha på sitt samvete att ha iklädt sig plikter, som hon kanske inte skulle kunna fylla.»

I stället lämnade hon England och reste 1892 öfver till Amerika. Genom en läkare fick hon snart en massagepatient, och med massage, gymnastik och undervisning i tyska och franska språken har fröken Lindholm i tre år uppehållit sig i Chicago och där studerat medicin.

Flore ämnen hade hon på detta område avslutat och hade tjänstgjort på polikliniken, hennes fullständiga examen var ej så aflägsen, och redan börjar hon att i bref till hemmet tala om sina framtidsplaner som praktiserande läkare, då hon helt plötsligt öfverger läkarkonsten och sätter sig ner bland lärjungarna i Modyinstitutet, ett slags teologiskt seminarium, samt tillbringar sina kvällar och söndagar med modernöten och andra förberedelser till missionsarbetet.

På min fråga, hvarför hon slog om, svarade hon endast, att hennes missionsintresse varit vaket redan i England, och att det sedan aldrig riktigt slumrat in, att hon ansåge Zenana-missionen vara engelskornas arbetsfält, och att Kina är det land, som för närvarande tyc-

kes vara bäst förberedt att mottaga kristendomen.

Hon berättade sedan om arbetet vid institutet och studentlifvet i allmänhet.

Amerikanerna älska bekvämlighet. Studentskorna läsa vanligen liggande på mjuka divaner i bekväma hvilstolar eller ännu hellre på sina sängar, och samma ställning intaga de, när de komma tillsammans och språka.

Sällskapslifvet är godt och ogeneradt, och de muntra flickorna glömma där all pluggning och uppträda där i moderna, färgrika dräkter.

Ett kottteri studentskor tillfrågades af några manliga kamrater, om de ej hade lust att inackordera sig på samma ställe. I det utsedda pensionatet bodde före dem en stackars sjuk flicka, ständigt bunden vid sängen. Studentskorna blefvo mycket goda emot henne, hjälpte henne turvis att kläda sig, ordnade hennes bädd och rum, m. m. och tillsade, när sällskapstimman kom, sina manliga kamrater att bära ner sängen i sällskapsrummet. Men ej nog därmed, när de skulle hälsa på kamrater, boende vid någon station i närheten, buro de unge männen sängen genom Chicagos gator bort till järnvägen, och så ilade den nyss innestängda sjuklingen, liggande på sin bädd, ut åt landet.

»Professorerna,» så berättade fröken Lindholm, »föreläsa öfver ett ämne inom sitt fack så länge, tills de se, att vi blifvit så intresserade, att vi ej komma att sky någon möda för att få reda på alla tillgängliga källor. Då sluta de och slå in på något nytt. Men sedan kan man ej vara säker på, att ej den lärare, hvars föreläsningar man följer, går tillbaka till det avslutade och begär, att någon af studenterna, utan ett ögonblicks betänkande, skall hålla ett litet föredrag öfver ämnet. Han måste därför alltid vara förberedd att kunna fatta sig kort och koncist, ty går någon utanför ämnet, blir han vänligen påmind om, att tiden är dyrbar och tillhör alla, och uppträder han oförberedd och trasslar in sig, blir han utskrattad.»

I åtskilliga brancher äro de kvinnliga studenterna talrikare än de manliga, hvilka bemöta de förra med vördnad.

Ofta när »recitationerna» gå trögt, säger professorn: »Det här kan ingen stå ut med, jag måste vända mig till damerna för att få lif i spelet.» Detta lyckas vanligen, ty kvinnorna gå ej upp oförberedda.

Mellan professorerna och studenterna råder i allmänhet ett mycket godt förhållande, och dock blifva på studenternas fester lärarna lika mycket föremål för skämt som kamraterna.

Äro någon gång studenterna missnöjda med sin lärare, har han gjort sig skyldig till häftighet, gnatighet, partiskhet eller glömt artighetens fordringar, annåles detta för högskolans president, och äro klagomålen befogade, får läraren tillsägelse att ändra uppförande eller att lämna sin lärareplats. Vanligen söker han då upp sina anklagare. Det kommer till ömsesidiga förklaringar, och det goda förhållandet återställes.

I Amerika är kanske mer än annorstädes tid penningar. Studenterna arbeta därför från morgon till kväll beundransvärdt flitigt. Det händer också sällan, att en student ligger längre vid universitetet, än han nödvändigt behöfver för att taga sin examen.

Fröken Lindholm har också så väl använt sin tid, att då hon nu omkring den 15 november kommer till sin station Shanghai, har hon där i missionens tjänst åtagit sig att tjänstgöra antingen på polikliniken eller som föreståndarinna vid en högre flickskola eller i den kristna pressens tjänst.

Endast några veckor fick hon denna gång tillbringa i Sverige. Och fastän hennes väg nu går åt österled och hon fortfarande står i innerlig förbindelse med det moderna västerlandet, hindrar detta likväl icke, att hon söker nya anknytningspunkter i nordn.

Fröken Lindholm har för den skull begärt att ofta få underrättelse om den religiösa och samhällliga utvecklingen här hemma. I gengäld vill hon meddela oss drag ur lifvet i Kina och Amerika.

Amanda Leffler.

Höstkväll.

*Min boning är stängd för natten,
på bordet tändes jag ljus,
från mörka skogar och vatten
förnimmer jag höstens sus.*

*Där ute hviskas om döden
och om förgängelsens tid,
och hemsk lyser aftonglöden —
den syntes mig förr så blid.*

*Jag tycker det tisslar och tasslar
i trädgårdens hundra snår —
det är väl ett blad, som prasslar,
när vinden öfver det går.*

*Nu bultade det på porten —
hvem kan det väl vara, hvem?
Jag känner ingen på orten,
som söker så sent mitt hem.*

*Nu uppför trappan det smyger —
min Gud, hvad jag darrar då! —
min puls liksom sporråd flyger,
jag hjärtat kan höra slå.*

*Nej, ingen! Så stilla brinna
som förr mina båda ljus —
ett luftdrag ej syns dem hinna,
och tyst är allt i mitt hus.*

*Och dock kan jag ej förjaga
den skarpa känsel jag har,
att under träden, som klaga,
en främmande man står kvar.*

*När rätta stunden har slagit,
han öfver min tröskel går —
min trädgårds blomster han tagit,
mig själf då till döds han slår.*

Daniel Fallström.

Barn och mörkrädsla.

Mörkrädsla tillhör de företeelser inom barnalifvet, hvilka icke äro med vederbörligt allvar beaktade och motarbetade. Den anses snart sagdt såsom något naturligt höra till en viss ålder. Men den borde icke höra till någon ålder alls, ty för det första är den ju i och för sig något för den förnuftiga människan nedsättande, och för det andra kan den innebära verkliga faror för det intellektuella lifvet.

Det är ett märkligt förhållande, att treåringen helt trygg går genom ett mörkt rum, som åttaåringen knappt törs passera utan sällskap, liksom ock att landsbygdens barn mindre än stadens lida af s. k. mörk-

rädsla. Båda dessa omständigheter hänvisa tydligt till dess vanligaste orsak: skrämnel. Landsbygdens barn lefva mera fredade för fantasihetsande inflytelser — treåringens sinnesfrid har ännu ej grumlats af några osunda idéförbindelser.

Till och med i de hem, där barnet åtnjuter en allsidig omvårdnad, tränger någon gång till dess öra talet om »busen» och »sotarn». Det sker exempelvis genom tjänstefolket eller obetänksamma äldre sy-skon, som med ett skrämskott söka ge kraft åt en tillsägelse eller ett förbud. O-gräsfröet är därmed utsådt i barnets själ: den lilla förut orädd hjälten smyger klenmodigt hängande i mammas klädning genom det mörka rummet, där han förut huserade ensam i lycklig okunnighet om »busar» och »spöken».

Det första och sista och enklaste medlet till förekommande af mörkrädsla hos barn är ju alltså: skräm dem aldrig med något diktadt ondt, af hvad slag det vara måndel!

Det låter ju så enkelt — att »ett barn kan begripa det», men huru ofta brytes ej mot denna själfklara regel, utan att man alls tänker därpå! Det torde vara få familjer, där icke någon liten intressant spök- eller gengångarehistoria rätt som det är går af stapeln vid det förtroliga aftonsamkvämet kring brasan eller runda bordet. Det är ett gammalt minne, kanske en släkttradition, som tages fram af någon bland de äldre — historien är ju också afsedd för de vuxna och för dem naturligtvis fullt oskadlig, den är meddelad under reservation och tros på allvar af ingen bland »de stora» — men rundtomkring ha funnits »små grytor med öron», på dem har man icke tänkt! De små hafva med begärlighet slukat historien och rysa nu mer än någonsin för att gå genom mörka kammaren af fruktan att — måhända möta den där »vålnaden».

Där nu mörkrädslan en gång vunnit insteg i ett barnasinne, blir frågan, huru man på lämpligt sätt bör stäffa den. Därvid erbjuda sig naturligtvis lika många olika sätt, som det finns olika individuella anläggningar, men några vinkar, som kunna gälla för mera allmänna fall, äro ju ej ur vägen.

I ett vindskontor har t. ex. förvarats ett lik, och detta ställe skys till och med af den mognare ungdomen, ja, af många bland de äldre. Sådant är ju ett löjligt nonsens! Visserligen, men saken har, då den berör barnen, sina ganska allvarliga sidor. En nioåring befallas att gå upp på vinden och hämta något. Barnet ser förskrämdt på mamma och hviskar något om »törs inte» ... Riktigast handlar nu mamma, om hon härvid säger: »Jag skall följa med dig, vill du då gå?» Barnet svarar säkerligen ett krytt ja och får vid moderns sida öfvertyga sig om, att besöket alls icke innebar något farligt, eller att den där färden kunde företagas, utan att man erfor någon rädsla. Det sista är just knuten: man vet nog, att »liket» inte kommer att göra en något för när, men man är på förhand så fasligt rädd, att man däruppe i vinden skall blifva — så fasligt rädd! Sedan en sådan skräckföreställning genom vänliga afledningsförsök från de äldres sida efterhand lyckligen öfvervunnits, går den lilla slutligen utan fruktan ensam.

Ett brutalt tvång hade sannolikt blott medfört, att barnet visserligen kanske lydt,

men att tillika dess mörkrädsla så att säga ytterligare uppodlats genom den själsångest, hvori det onödigtvis försatts. Man bör undvika att sätta barnets nerver på slika prof. Det är just denna omständighet, beträffande hvilken eljes förståndiga människor så ofta fara vilse: de mena, att barnets mod genom vissa prof härddas, då i själfva verket det är rädslan, som alltjämt uppdrifves högre från den ena gången till den andra vid minnet af det näst föregående tillfällets förskräckelse.

Härifrån ledas vi helt naturligt in på en annan sida af saken. Då någon af våra småttingar flämtande berättar, att han såg ett hvitt spöke röra sig i en buske på den skumma gården, skola vi taga honom vid handen, lugnt spatsera till busken och öfverbevisa honom om, att »spöket» var en vid torkningen kvarglömd — näsduk, som fastnat i busken och fläktade för vinden. Aldrig bör man försumma ett lätt tillgängligt tillfälle att reducera det mystiska till dess rätta dimensioner. När flickan blek och uppskrämd kommer inrusande och förtäljer, att någon ryckte henne i kjolen därute i den mörka korridoren, bör man medels lampa och en smula letande sprida ljus i saken, så att den lilla klarligen begriper, att hvad som tog i kjolen var ingenting annat än den där stygga — spiken, som sitter bredvid panelen. Då upplöser sig hela »rysligheten» uti en munterhet, som är synnerligen välgörande för det personliga modet, då det framdeles sättes på nya prof.

Att göra sig besvär med dylika »afslöjanden» torde icke vara någon vidare allmän sed ens bland de bästa föräldrar och målsmän. Och därför få barnen efter några likgiltigt lugnande fraser om »sjåperi» och »inbillningsfoster» kvarlefva i den tron, att — det ändå var något spökaktigt otyg, de varit utsatta för i mörkret.

Till kapitlet om mörkrädsla hör något, som hos barn är ganska vanligt och som kallas »nattskräck». Här om någonsin böra tvångets hårdhandskar begagnas sparsamt, såvida man vill undvika att ge fart åt en viss sjuklighet i barnets temperament.

Det händer, sedan man lagt sig, att någon af de minderåriga med påfallande ängslan ber föräldrarna, att ljuset ej skall släckas. Men pappa tror tilläfvtyrs, att det där är bara barnsligt själfsvåld. Och därför skall ljuset släckas. Historien upprepas kväll efter kväll, med ökad ängslan å ena sidan och ökad bestämdhet å den andra. Den lille är till sist kufvad, men har ingalunda, såsom pappa menar, vänjt sig vid saken i godo, han har tvärtom vid minnet af föregående kvälls hjärtängslan till den nästa uppjaktat sin rädsla ännu högre: det är en fortgående själf suggestion, under hvilken hans nervsystem kan taga skada.

Det vore riktigare att låta lampan lysa och under tiden vänligt småspråka med barnet om hvad lappri som helst, ända till dess ögonlock börja sluta sig — det dröjer vanligen ej länge! — då släckes lampan. Experimentet upprepas tålmodigt från kväll till kväll, lampan släckes allt tidigare, och småningom vänjer sig barnet vid, att den släckes strax, sedan man kommit till kojs. Hela konsten består i att varsamt leda bort barnets tanke från den sinnesängslan, det plägat erfaras i mörkret och tystnaden.

Dessa sjuklighetsföreteelser inom barnets själslif, hvilka kunna sammanfattas under det gemensamma namnet mörkrädsla, af-färdas tyvärr vanligen med likgiltighet eller medlidsamt gyckel. — »Det där går väl väl så i de flesta fall, men i många lämnar det efter sig ödesdigra följder för hela lifvet. Man borde komma ihåg sagan om lindormen, som slutligen blef en drake!

Det är konstateradt, att barndomsintrycken vidmakthålla sig med den största seg-het. Detta är framför allt fallet med intryck af skrämnel och därmed jämförliga sinnesretelser. De kunna vara frön till en själsjuklighet, som, länge dold till och med för den därmed behäftade, långsamt utvecklar sig och framdeles uppenbarar sig under formen af en i våra dagar rätt vanlig sjukdomsföreteelse, kallad neurasteni. Den yppar sig i fixa idéer, monomanier, fruktan att vistas högt öfver marken, gå öfver öppna platser eller dväljas ensam i ett rum o. s. v. Den lidande, som i öfrigt ännu är fullt normal, fattar själf icke dessa sinnesrubbingar, han söker med förnuftsrationemang bekämpa dem, men vanligen blir det onda herre öfver honom, och snart kan han icke längre räknas bland de klokas antal.

Det finns personer i denna olyckliga ställning, om hvilka det gjorts fullt bevisande iakttagelser, att denna lömskt framsmygande sinnessjuklighet härledt sig från sådana tämligen förbisedda sinnesintryck och sinnesskakningar i barndomen, hvarom ofvan nämnts.

En ännu ung man, som framlefvat ett jämförelsevis lyckligt och lugnt lif, började plötsligt erfaras en tilltagande nervositet. Det onda växte, vid mörkrets inbrott erfor han en oförklarlig ångest, och i all synnerhet stegrades denna känsla till sin höjdpunkt, när han befann sig ensam, äfven om det var på ljusa dagen. Fullkomligt klok i öfrigt, kände han sig nästan vett-skrämd, då han en gång råkade bli allena instängd i ett rum. Då sköt som en blix ett barndomsminne fram för hans medvetande. Som barn hade han ofta blifvit skrämmd och kommit att höra till de »mörkrädda». Däraf alstrades under uppväxtåren en stark nervretlighet, som bland annat yttrade sig i rädsla för ensamheten. Vid ett tillfälle af misstag instängd, hade han i sin ångest hoppat ut genom fönstret, dock utan att vidare skada sig. Situationen var densamma nu som då! Det var samma ångestförnimmelse, som med samma manande drift att taga vägen genom fönstret nu vid mognare ålder upprepade sig! Sam-bandet mellan förr och nu var här alldeles obestridligt. Han insåg det själf, men för-mådde aldrig riktigt bortarbota sin skräck för något, som blott fanns i hans fantasi — om ens där.

Så kan ett själsjukdomsfrö i tyst-het gro och först många år efteråt spira upp i olycksalig utveckling. Det är ingenting märkvärdigare än den långsam-ma, dolda utvecklingen af ett tidigt grund-lagdt fysiskt ondt. Och exemplet på sinnessjukdomar med ofvan angifvet ursprung äro ganska många, därom vittna hospitals-annalerna.

Med orätt har sagolitteraturen af mån-gen påbördats skulden till spök- och mörkrädslan hos barn. Sådana sagor som Andersens, bröderna Grimms och Asbjörnssens

— vi förutsätta, att sagorna i alla fall väljas efter dessas moraliska cert — skola aldrig egga barnafantasien i osunda riktningar. När barnet hunnit den reflexionens ålder, då sagans innehåll verkligen är njutbart för detsamma, vet det också, att det blott är en *saga*, att jättarna och tomtarna icke finnas annat än i dikten.

Den gamla äkta sagan, där den goda fén slutligen ställer allt till rätta, där dygden får sin lön och ondskan sitt straff, och där prinsen för in prinsessan i sitt skimrande palats, den är ingen mörkrets bundsförvant — den är tvärtom en ljusets bänneförare, kring hvilken barnafantasien utan att taga skada kan fylka sig!

Erny.

På min dotterdotters ålderdom.

I.

Det är i en salong på 1970:talet. Stora bord och små bord trängas med hvarandra och med stolar af mångfaldiga former och färger bland puffar och pallar, skärmar och blomkrukor, skåp, statyer, soffor och sådana möbler, hvilkas ändamål är outgrundligt, och alla stå icke bredvid hvarandra, utan några ha fått plats ofvanpå sina grannar.

Det hela är en blandning af olika stilar, något fritt och otvunget i smak och materiel, men i betänklig grad hinderligt för den fria rörelsen inom hus, ty det är nästan omöjligt att bana sig väg i denna sammangyttring af olika bohagsting.

I bortåt hundra år har modet gått i den riktningen. Med öfverlägsen medömkan talar man om den tid, då i hvarje salong eller förmak, som motsvarande rum förr ofta kallades, icke funnos flere än fem eller sex soffor, och man nöjde sig med att ställa dem på sned framför fönstren, enär man icke ännu hade hittat på att gifva dem plats framför dörrarna, och då de få borden stodo helt enfaldigt på golfmattan.

»Med möbleringen hade man inte hunnit långt i förra århundradet,» sade en gammal fru, som satt inklämd mellan ett par med en massa småsaker öfverlastade bord, och hvars silfverlockiga hufvud hotades af ett öfverhängande skåp. »Smaken har i det här århundradet gått ofantligt framåt.»

»Och ändå äro ju mormor och mamma och jag klädda alldeles som i början af 1900:talet efter hvad jag sett i en mycket gammal årgång af Iduns Modetidning.»

Det var en ung flicka, som yttrade detta, där hon satt på andra sidan om det öfverhängande skåpet, utan att kunna se gamla frun, hvilken ej heller kunde få sikte på dotterdottern.

»Kära Gulla,» sade den gamla, »det är skillnad på möbler och kläder. I möblerna och deras anordning ha vi gått framåt oupphörligt. För hundra femtio år se'n hade man mycket få möbler, och de stodo längs väggarna. Det var ju löjligt, men höll i sig länge nog, har dock aldrig kommit igen. Annat är det med kläderna. Där går modet i ständigt kretslopp. När jag var liten flicka, voro klädningskjolarna mycket snäfv. Så blefvo de klockformiga och kallades *ju-pes cloches*, ty då skulle allt vara på franska förstås. De kallades också trattkjolar, och det var icke första gången, hvarken

med de snäfv eller de klockformiga. Min mor hade förr varit med om bägge, sade hon. Så måste de ta till krinolin igen. Ah, jag kommer så väl ihåg, hvad mamma och alla förnuftiga fruntimmer stretade emot, men det hjälpte inte. Det var så där 1900 och 1901. De gamla hade varit med om krinolin förut, långt tillbaka, då kejsarinnan Eugénie var den, som bestämde moderna. Nu hjälpte inte något motstånd. För gamla franska kejsarinnan var det en triumf att se sitt ungdoms stordåd åter komma till heders. Hon lefde ännu och var inte åttio år, då krinolin åter kom till makten.»

»Nå, när slapp ni från otäcken?»

»Det gick icke så lätt, må du tro, och likväl tyckte inte en enda människa om den. Styfva nationalekonomer uppträdde mot den. Alla läkare utdömde den. Fruntimmerna själfva voro gruffigt missnöjda. Och likväl härskade krinolin med järnspira. Ser du, Gulla, när modet fordrar något, måste dess fordran uppfyllas, skulle man också sätta lifvet till. Så var det för hundra år se'n, så är det ännu i denna dag. Oaktadt alla angrepp från en riktigt kompakt opinion, som det hette då för tiden, höllo krinolinerna i sig den gången tio eller tolf år.»

»Men då var det väl också riktigt slut med den dumheten?»

»Tro icke det, Gulla lilla. Den kom igen, först på 1930:talet och så tjugu år därefter. Krinolin kommer alltid igen, förargar folk och skrattas ut, men dör aldrig. För öfrigt skall jag säga dig, min flicka, att man inte bör skratta åt det gammalmodiga, ty hvad som var gammalt i går, kan vara nytt i morgon, och då måste man böja sig för det. Sådant har man nu sett, hvad klädedräkten angår, i hela det här århundradet.»

»Ja, litet ombyte skadar väl icke,» förklarade den unga flickan och lyckades, om ock med mycken ansträngning, krängla sig fram mellan de sammanhopade möblerna, såg gumman vänligt i ansiktet och log både skälmskt och vackert. »Inte tycks det ha skadat mormor åtminstone.»

Gumman smålog också helt förnöjd, och så kom en tredje person och trängde sig fram i rummet, hälsande dem leende. Det var ett medelålders fruntimmer, den gamlas dotter och den ungas moder.

»Är du hemma, kära Alva?» sade gumman och nickade vänligt åt dottern. »Var det inte något att göra i dag i rådsturätten?»

»Åh jo, tillräckligt,» svarade fru Alva, och hennes vackra ansikte fick ett nästan svärmodigt uttryck. »Det mänskliga eländet räcker nog till. Inte är det mycket bättre i det afseendet än förr i världen.»

Hon tystnade och stirrade tankfullt framför sig.

»Sämre är det lyckligtvis inte heller,» återtog hon, och ansiktet klarnade upp igen. »Men mycket elände får en domare komma i erfarenhet af. Jag har nu varit stadsnotarie i öfver tio år, och det är en anseelig skara missdådare, som under den tiden stått inför sjunde afdelningens skrank. Nu är jag van vid uselheten i många skepnader och har lärt mig att inte låta föra mig bakom ljuset af all list och förställning, men inte tror jag för det, att det skadar att låta brottslingen märka, det han är människa, ha'n med, och möjligtvis kan en gång återvinna den plats i samhället

han nu förverkat, och i det fallet ha väl vi kvinnliga jurister utträttat ett och annat, mera vågar jag tro, än då domarekåren bestod af endast manfolk.»

»Hm, Alva lilla, så'nt där kallades förr sjuklig filantropi,» anmärkte gamla frun, »men efter hvad jag hört, har du ändå som jurist aldrig låtit känslan få makt med lagparagraferna. Det måste jag i alla fall säga, att nog hade jag tyckt mer om, att du ägnat dig åt en annan juridisk verksamhet och öppnat ett konsultationskontor, som så många andra af våra bekanta fruntimmer. Ser du, så'nt passar bättre för vårt kön än att vara ledamot af rådhusrätten.»

»Passar!» afbröt fru Alva. »Kära mamma, hvad är det för föräldrade åsikter? Allt må väl passa, som man har håg för och som man med hela sin verksamhetslust ägnar sig åt samt man verkligen kan utföra. Att jag inte saknar förmåga att sköta en stadsnotarietjänst, har jag ju visat, och nu blir jag snart rådman. Det är minsann inte för tidigt. Mina husmoderliga plikter har jag väl inte heller försummat. I din barndom trodde man nog ännu, efter hvad du sagt mig, att ett fruntimmer aldrig kunde hinna med annat än sköta hushållet, men du har själf lärt mig, kära mor, att taga vara på tiden. Och så behöfver en husmoder inte göra allt själf inomhus, blott hon förstår att ordna och öfvervaka allt, i synnerhet se'n vi fått de nya hushållsexamina för våra köksbiträden.»

»Ingen kan klaga öfver dig, kära Alva,» försäkrade gumman, »och din man har ju alltid berömt dig för för din stora arbetsamhet och ditt ordningssinne. Aldrig har han fått vänta på middagen, när han klockan sju kommer hem från kontoret.»

»Nå, hvad det beträffar,» förklarade fru Alva och smekte leende sin dotters kind, »så är det numera till stor del Gullas förtjänst, för det händer nog, att när jag kommit hem från rådstun, har jag allt för länge fördjupat mig i mina protokoll.»

»Det händer någon enda gång nu för tiden, mamma lilla,» sade Gulla och lade sin arm om moderns hals, »men så länge vi barn voro små, försummade du hvarken dina protokoll eller vår uppfostran.»

»Ja, hvem skulle i gamla dagar ha trott sådant?» anmärkte mormor. »Men då förstod man sig inte heller på att indela tiden. Min far brukade alltid säga, att det vore rakt omöjligt att hinna med något mer än att nödtorftigt sköta sin tjänst. Men aldrig gjorde han något, förrän han frampå förmiddagen gick upp i ämbetsverket, och vanligtvis skötte han bara sina nöjen på eftermiddagarna. Han var dock en mycket ordentlig karl, god familjefar och aktad och omtyckt af alla människor, men att äfven morgnar och eftermiddagar duga till arbetstid, det hade han aldrig lärt sig. I allmänhet förstod man sig inte på det i förra århundradet. Det är nog det här århundradets stora uppfinning, och den går nog utanpå alla andra.»

»Det är sant, men jag vill visst inte neka, att det finnes tjänster, som äro mycket ansträngande, och som en gift kvinna inte bör åtaga sig, i fall hon skall ägna sin omvårdnad äfven åt hemmet. Låt den, som icke har några hushållsbestyr, vare sig man eller kvinna, sköta såna tjänster.»

Glaës Lundin.

Bara en liten historia.

Från engelskan för Idun.

Allt var precis så, som det alltid är i dessa förtjusande noveller, hvilka jag med största förkärlek läser, — jag kom i sista ögonblicket till stationen, tåget satte sig redan i rörelse, stadsbudet skjutsade in mig i kupén, slungade min handkappsäck efter mig, slog igen dörren och så bar det i väg!

Och den unga damen?

Hon satt mitt emot mig i hörnet och drog sina fötter med en viss ängslan under soffan, för att icke komma i kollision med min kappsäck. Hon var bildskönt vacker. »Hon far till Blairs; jag kan hålla vad om det» — sade jag för mig själf. Ty så måste det vara, så är det ju alltid; jag reste nämligen också till Blairs.

Olyckligtvis tycktes hon icke visa någon lust för konversation; hon satt helt likgiltig i sitt hörn. Det var sommar och ingen resfitt till hands, som möjligen kunnat inleda bekantskapen. Den hulda varelsen hade snart nog en tidning i handen och var helt och hållet fördjupad i den. Nå, något skulle hon väl dock snart låta se sig.

Och verkligen! Damen lät tidningen sjunka och blickade bestört på sin vänstra handske. Förstulet tittade jag öfver min sporttidning bort mot henne. Hennes blickar uttryckte förvåning och oro. Då märkte jag orsaken: en knapp i hennes vänstra handske hade gått upp. Nåja, jag är icke framfusig; jag inväntade lugnt min tid. Vår förtusade novell hade knappt ännu kommit till inledningssidan.

Hon försökte knäppa ihop handsken, men som denna tydligen icke var tillräckligt rymlig, misslyckades försöket. Ofrivilligt rynkades hennes panna. Jag tycker om täcka, graciösa fruntimmer, och ett, hvars sinneslagn kan blifva stördt af en envis handskknapp, är för mig just den rätta. I nästa ögonblick skulle hon vända sig till mig för att be mig knäppa handsken!

Nej, det gjorde hon icke! Ett leende, som ett uttryck af en plötslig upptäckt, drog öfver hennes ansikte. Nu var hon ense med sig själf: med den behandskade högra handen kunde hon ju icke knäppa handsken, nej, naturligtvis! Hon log åter — säkert öfver sin egen tanklöshet — knäppte upp den högra handsken och drog den af samt vände därpå själfnöjd sin uppmärksamhet till den vänstra handsken.

Jag skulle velat kyssa den förtjusande handleden! Men jag betvingade mig; dock började oafsiktligt mitt intresse för sporten att betydligt falla; jag lät tidningen sjunka och betraktade ofvärdigt min vis-à-vis. Hennes hand var den mest förtjusande, efter hvad jag nu såg: liten, fyllig, snövit med rosenfärgade naglar. Jag svärmar för en vacker hand!

Med snabbhet och vana knäppte hon sin vänstra handske, hvarvid hon fortfarande alltjämt smålog; ja hon höjde till och med handen och betraktade sitt verk med stor tillfredsställelse. Jag mumlade för mig själf: »Om jag blott visste hvad som skall komma!» Jag gaf intet ljud ifrån mig; icke för allt i världen skulle jag velat störa henne!

Hennes hvita tänder glänste mellan de halföppnade läpparne, då hon åter drog på sig den högra handsken. Hon behandlade den med finess, sköt och drog hvarje finger med största noggrannhet in i sitt »fodral», därpå gaf hon den öfversta delen af handsken en sista lätt ryckning och nu — gällde det att knäppa! Hon försökte den första knappen; ett förgäfvadt uttryck gled plötsligt öfver hennes anletsdrag. Hon skakade på hufvudet och betraktade därpå först den högra, därpå den vänstra handsken med stort allvar.

Åter skakade hon på hufvudet; hennes högra hand rörde sig mot den vänstra: ämnade hon åter knäppa upp den vänstra handsken? Sannolikt: hon knäppte upp två knappar!

Men då stod det hopplösa i hennes belägenhet klart för hennes medvetande, och i ett ögonblick skrattade hon med hela ansiktet, medan jag själf utbrast i ett högljudt skratt. Hon blickade upp — först säråd, men därpå var hon med på skrattet och skrattade hon också, skrattade ett förtjusande, otvunget barnskratt.

»Jag kunde hafva sagt er, att det icke går på det där sättet,» började jag, »men jag hoppades verkligen, att ni skulle knäppa upp dem alla ännu en gång!»

»Men hvad skall jag nu göra?» frågade hon.

»Hvartill är då jag här?» frågade jag tillbaka.

»Ja, om ni vill vara så god!»
Jag reste mig upp och satte mig bredvid henne.

»Det gifs,» sade jag, i det jag tacksamt betraktade den öfversta vänstra handsknappen, »ingen så bra karl, att han ej kan finna en kvinna, som dock är alldeles för god åt honom — — —»

Frågande såg hon upp på mig.

»Och ingen hand — vore den än så liten — som ej kan finna en handske, som till och med den är för liten för handen.»

»Det är icke sant!» utropade hon. »Ser ni, jag kan ju röra alla fingrarne!»

»Det bestrider jag!» sade jag.

»Jaså, men se då här!»

»Ja, jag ser. Men den där rörelsen kan jag icke approbera; känna den skulle jag måhända kunna!»

»Skulle ni nu vilja knäppa också den andra?» frågade hon.

»Ja, mer än gärna,» svarade jag och började knäppa den andra handsken.

»Det var löjligt,» anmärkte hon, »att jag icke märkte, att så ofta jag knäppte upp den ena handsken för att knäppa till den andra — — — jag dock — — —»

»Det var just detta hos er, som så mycket behagade mig,» inföll jag.

»Jag vet alls icke, hvar mina tankar voro!»

»Hos mig måhända!» svarade jag djärf. »Men det skulle hafva varit så, äfven om ni varit en fullkomlig personlighet, som ni säkerligen är i alla andra afseenden.»

»Har ni känt mig länge nog för att veta detta?»

»Ja, mitt omdöme är fullkomligt klart,» svarade jag.

En paus uppstod.

»Behöfver ni alltid fem minuter för att knäppa en handske?»

»Jag är nästan färdig nu,» svarade jag, i det jag lät den andra knappen åter gå upp, »men den här är så motspänstig. Om jag hade en hårnål, vore jag den lyckligaste — — — d. v. s. jag menar att då skulle det lyckas mig bra att knäppa till knappen — — —»

»Men då är jag rädd för att mitt hår faller ned — — —»

»Det förskräcker mig alls inte!»

Hon räckte mig en hårnål, jag tillknäppte handsken och stoppade nålen i fickan.

»Min hårnål, om jag får be!»

Hon räckte ut handen efter den.

»Skall jag då inte få någon belöning!» utropade jag något stött.

»Jo, ert goda samvete,» svarade hon.

»Det är icke nog.»

»O, ni måste återgifva mig nålen!»

»Nå väl, då,» svarade jag, »men icke förrän vi kommit dit fram.»

»Hvart fram?»

»Till Blairs, naturligtvis. Hvad de skola draga på munnen, då de få veta, att vi redan långt dessförinnan lärt känna hvarandra.»

»Ja, men jag reser inte dit — hvad heter det nu? — till Blairs.»

Det var en missräkning, men i nästa ögonblick var jag åter mig själf.

»Mycket riktigt,» anmärkte jag. »Men ni finns där i närheten och vi skola ofta mötas. Jag tänkte stanna där en månad, men nu är jag alls icke säker om, att det ej kanske blir två.»

»Jag hoppas ni kommer att få det angenämt och roligt,» svarade hon lugnt, »och finna många handskar, som ni kan knäppa, men — — — ack, tåget stannar ju redan!»

»Allt är som det skall vara,» lugnade jag henne. »Vi hafva ännu godt tio mil framför oss.»

»Nej, jag är rädd för att, om jag ej skyndar mig, rusar jag förbi stationen — — —»

Hon vek ihop tidningen och grep efter sitt resgods.

»Men ni tänker väl ändå ej att stiga utaf här!» utropade jag bestört. »Ni far ju ändå icke till samma station som jag?»

»Det gör mig ofantligt ondt, men redan nästa station är mitt mål.»

Jag öfverlade en sekund. Saken hade icke aftupit som jag hoppats, men ändå — — — med Blairs brukade jag just ej göra några omständigheter. Jag reste mig från min plats och tog min kappsäck från sätet, dit jag flyttat den.

»Ett telegram skall hos Blairs bringa allt i ordning,» sade jag. »Jag skall emellertid ej lämna er alldeles öfvergifven och allena på denna eländiga station.»

»Men här är jag ju hemma!» utropade hon förvånad och såg på samma gång skälmsk ut.

»Ja, annars kunde jag inte föreställa mig, hur

man kan stiga utaf i en sådan håla,» svarade jag förgäfvadt.

»Jag skulle dock ej blifva ensam,» fortsatte hon, »skulle jag emellertid för tillfället icke — — —»

»Ah, skulle ni icke — — —»

»Men, hvad säger jag! Jag är säkert vantad — — —!»

»Skulle det inte kunna vara en villfarelse?» inföll jag.

»Af mina släktingar,» fortsatte hon leende.

Jag stod förbluffad, utan att kunna frambringa ett ord.

Tåget stannade. Hon lutade sig ut genom fönstret.

»Men det är icke att behandla folk artigt,» anmärkte jag.

»Äh, se där är Georg!» utropade hon, utan att taga någon notis om min anmärkning. »Ni har för öfrigt ännu ej gifvit mig tillbaka min hårnål.»

»Aldrig, nej aldrig!» svarade jag med tragisk säkerhet.

»Ni är ganska — — —»

Då stod Georg redan vid fönstret.

Jag vill icke beskrifva honom, ty jag skulle komma att bedöma honom orättvist.

Georg öppnade dörren, och den unga damen var redan borta.

»För tusan!» sade jag för mig själf, då tåget rullade vidare, »åtminstone en liten kort roman!»

Men ingen tråkig — — — visst icke!

Iduns julnummer

med den högelingen intressanta och rikt illustrerade artikeln »*Hemmet i konungaborgen*» kommer att i bokhandeln kosta 1 krona, men erhålles hos Red. för 60 öre* af de Iduns prenumeranter, som vilja samla abonnenter å det samma och insända kontant likvid.

Det skönas betydelse.

En serie uppsatser för Idun, bearbetade efter utländsk källa af H. F.

II.

Det sköna i naturen.

Vi män och kvinnor af det nittonde århundradet lefva för det mesta i en feberaktigt upphettad atmosfär och detta af orsaker, som vi ej själfva kunna rå för. Allting rör sig snabbt nu för tiden och lifvet hotar att blifva allt mera kompliceradt och uttömmande. Det är i synnerhet ungdomen, som lider af dessa inflytanden. Lugn, uthållighet, tålmod och herravälde öfver själen befordras icke i en sådan atmosfär, och dessa nyktra egenskaper behöfvas lika mycket i ungdomen för att motväga dess ifver och otålighet som vid någon annan tidpunkt af vårt lif. I ungdomen är det som »våra hjärtan äro heta och oroliga», om också icke »våra lif äro fulla af bekymmer», och att då lugna och svalka, stärka och upplifva, utsträcker vår kärleksfulla moder, naturen, sina sköna armar för att sluta oss till sitt hulda bröst. Må vi se till, att vi icke i vår ungdomliga brådska föraktligt gå henne förbi, på det vi ej senare må finna, att vi gått miste om en välsignelse, som ej längre står att vinna.

Naturen talar närmast till våra sinnen; vårt första intryck af det förhållande att solen ski-

* I en mindre del af förra numrets upplaga stod genom feltryck 50 öre.

rekommenderas såsom de bästa och tillförlitligaste preparat för tändernas och munnsrensning hos **Carl G. Leth**, Drottninggatan 44 de flesta bok- och parfymhandlande i riket samt i parti med hög rabatt hos **C. O. Koch**, Linköping. Tandläkare **C. O. Koch** = tandpasta **Florine**, muntinktur **Odontofyl** och patent **Tandborstar**

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Ringar,
Broscher,

Armband,
Kedjearmband,

Kedjor,
Nålar,

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast!

Bref besvaras omgående.

ner, att stjärnhimmelen bjuder tystnad åt jorden, att säden mognar, att djur och fåglar lefva enligt sin natur är, att vi få värme och ljus, blifva uppriskade af sömn, klädda och födda. Så mycket fordra vi af naturen såsom vår rättighet, ty därförutan kunna vi icke lefva, men detta är endast början af hvad hon gör för oss. »Människan lefver icke allenast af bröd.» Naturen har också föda för vårt högre lif, och om vi icke nära oss af denna, måste vi dö bort från allt utom sinnessens lif, fattigt och trängt i sanning, jämfördt med rikedomens därutöver. Den ena personen betraktar ett sädesfält och det framkallar endast hos honom funderingar öfver hyetepreisen; en annan ser i fälten endast det faktum, att det är hans eget; en tredje går samma väg och hänföres af den vajande sädens skönhet till en förädlade entusiasm. Den ena människan äger ett stycke land, den andra ett annat, men den som älskar dess skönhet är den rätte ägaren till landskapet.

Att umgås med naturen är för hvarje mänsklig varelse en ovärderlig välsignelse och för somliga en fullkomlig nödvändighet. Vi kvinnor, som genom våra lefnadsförhållanden så ofta äro bundna inom fyra väggar, behöfva den frihet och återupplifvande kraft, som ligger i naturen, för att hålla oss vid andlig hälsa. Vårt arbete ligger för det mesta inom ett inskränkt område; våra besvärigheter äro vanligen af detta obetydliga och obestämbara slag, som det är lika omöjligt att hålla inom bestämda gränser, som det skulle vara att exercera en myggsvärm. Det gifves ingen bättre vederkvickelse och hvila (näst religionen) än att uppfriska våra själar med naturens skönhet. Ja, borde icke religionen själf leda oss att »se genom naturen upp till naturens Gud!» Genom vårt högt uppdrifna nervsystem äro vi kvinnor särskildt mottagliga för växlande stämningar, som bäst lugnas och mildras genom beröring med den eviga skönhet, som ständigt omger oss. I tider af bekymmer är det en osviktig hjälp; vi lära förtröstan och tålmod af harmonien i naturen. Kanske lära vi mest, när vi utan mycket reflekterande helt enkelt känna — när motsatsen mellan våra små obetydliga, febrilt jaktande lif och de stora lugna enkla krafterna i naturens värld plötsligt griper oss. I naturens »ohne Hast und ohne Rast» ligger en öppen hemlighet till hennes skönhet. Här finnas inga ofullkomligheter, inga hastverk, inga häftiga öfvergångar. Om vi, tryckta och nedtyngda till kropp och själ af ansträngande arbete eller tröttande sällskap, träda ut i Guds fria natur, hur känna vi då oss ej träffade af kontrasten!

Det är som om en godtgörelsens lag ger våra förkonstlade lif en förmåga att mottaga ersättning af naturen, en innerlig sympati med hennes stämningar och ett uppskattande af hennes skönhet, som var människorna förnekadt, innan de uppnådde vår ståndpunkt af civilisation. Det är åtminstone en ersättning, som står oss alla till buds. — Så här lyder Charles Kingsleys råd till den kvinna han älskade, då de ledo af en skilsmässa, som såg ut att blifva långvarig: »Studera naturen — icke vetenskapligt, det skulle taga en evighet att göra det så, att man därpå kunde hämta moralisk nytta. — Studera icke materia för dess egen skull, utom såsom Guds ansikte. Försök att få fram hvarje drag af skönhet, hvarje moralisk reflektion, hvarje obekriflig känsla, hvarje idéassociation därutur. Lär hvilka känslor, som uttryckas i naturen, men låt dem icke bilda din sinnesförfattning, så att ett dystert väder får göra dig dyster, ty då låter du det skapade hafva större makt öfver dig än Skaparen.»

Ingen behöfver klaga öfver, att naturens skönhet ej är åtkomlig för henne, ty den omger, Gud ske lof, mer eller mindre hvars och ens lif och utesluter ingen från ett nära och innerligt umgänge. Lyckliga de, som bo vid hafvet och dagligen få erfara dess uppfriskande, stärkande och inspirerande inflytande. Så gammalt som skapelsen, visar det ständigt nya sidor af uppenbarelse och talar genom växlande stämningar sitt alltid sköna evighetsspråk. Alla äga ju icke denna förmån, men hafva i stället någon annan. Huru och närhelst vi betrakta naturen, visar hon sig aldrig uttryckslös. De som bo i staden kunna af de enklaste motiv hämta stort nöje. Till och med den dämpade glöden från en solnedgång om hösten, sedd genom en stadsparks grå töcken, har sin särregna tjusning. Det »fulaste landskap» i det »värsta väder» kan befinnas rikt på effekt, intressant omväxling eller fint behag för dem, som hafva ögon att se med. Och »ögat är ändå den sanna artisten», när allt kommer omkring.

Begå ej det misstaget att tro, det man endast bör uppsöka naturens mest storslagna och sällsynta sidor. Om vi vilja tillägna oss hennes välsignelse, måste vi vara färdiga att mottaga den när och hvar som helst. De som jakta från Schweiz till Italien, från Amerika till Egypten för att uppsöka det pittoreska och som endast kunna bringas till beundran af det sublima eller ovanliga, gå ändå miste om det högsta nöjet såväl som det lättast tillgängliga.

Ett sätt hvarpå bildade kvinnor, sådana som hafva naturen att tacka för så mycket, kunna visa henne sin vördnad är att beslutsamt motsätta sig allt onödigt vanställande af vårt vackra land. De flesta af oss hafva ju ingen direkt röst i sådana angelägenheter, men vårt inflytande kan åtminstone bidra till bildandet af allmänna mening. Vi kunna hjälpa männen, som afgöra dessa saker, att inse, hur orätt det är att för lumpna eller själfviska ändamål göra ingrepp på det, som varit ämnadt till mångas glädje.

Bland invändningar, som höjts mot vetenskapens öfverhandtagande i vår tid, har man äfven fruktat att dess kalla ljus och obevekliga fakta skulle förstöra skönhetens förtrollning och poesi i naturens värld, men detta är att misskänna vetenskapen. Skåda blott litet längre än till ytan, och du skall få se, att hvarje mysterium, som hon afslöjar, endast låter oss finna ett nytt mysterium; att alla våra gamla föreställningar om skönhet bli förvandlade genom dess ljus till någonting långt härligare. Naturen tål vid att granskas genom våra teleskop, mikroskop och alla andra instrumenter och uppenbarar ändå så outgrundliga möjligheter och utomordentliga fullkomligheter, att de öfverträffa poetens mest fantastiska drömmar. Den hemlighetsfullhet, som utgör en af beståndsdelarna i hennes skönhet, har blott förändrat utseende. Vetenskapens fésagor äro de bästa af alla — de låta ingenting vara ringa och hvardagligt, utan skänka åt allt en ny betydelse. Ju mer vi veta om naturen, dess mer måste vi beundra och älska henne.

En lycklig kvinna.

Den birmanska kvinnan säges vara mycket lycklig, ja, det påstås, att hon är den lyckligaste kvinna på jorden, och Mr Fielding, som haft förmånen att i grund studera henne, förklarar med hänförelse, att hon är blomman af sitt kön. Kanske skulle det intressera Iduns läsarinna att

höra några, om ock ofullständiga detaljer af hans uppfattning af denna idealperson.

Fielding säger, att kvinnan i Birma är älskad och ärad som ingen kvinna på någon annan plats på jorden från historiens början. Intet folkslag under solen beviljar kvinnan så stor frihet som birmanerna. Genom generationer är deras kvinna fri, från barndomen är hon fri, fri genom födelse och uppfostran. Lagen, religionen och samhällslivet göra henne till mannens jämlike. Hon behöfver ingen förmyndare, utan besitter sitt gods med full äganderätt, hvilken hon behåller äfven efter giftemålet. Hennes make kan icke bemäktiga sig hennes egendom eller utöfva den ringaste kontroll däröfver eller öfver henne själf. Medeltidsriddaren och dennes afart nutidsriddaren, som dyrka kvinnan som *gudinna*, men behandla henne som *slafvinn*, hafva aldrig satt sin fot i Birma. Ingen birmansk fästman sjunger sin älskades lof och förklarar henne vara för god för denna världen för att, då hon blifvit hans hustru, anse henne som en nolla. Religionen varnar icke mannen för kvinnans snaror, men ingen påfve kallar henne heller för »kyrkans enda hopp». Ingen underhållig litteratur gifver henne falska föreställningar om mannen eller världen, ty hon har alltid haft samma anseende som nu, samma frihet att finna sin egen plats i världen, utan att hållas tillbaka af fördomar. Öfver sina handlingar är hon ensam domare, känner själf gränserna för sin makt och bedömer själf hvad som skulle fläcka hennes ära. »Trots denna frihet,» säger Fielding, »är ingen kvinna mer sant kvinnlig än hon, äger ingen i så hög grad som hon behag och ljufhet.»

I Birma stå alla banor öppna för kvinnan. Gift eller ogift har hon nästan alltid från sitt sjuttonde år någon sysselsättning vid sidan af den husliga. I de högre klasserna har hon sin egendom att förvalta, i de lägre något yrke att utöfva eller handel att sköta. I Birma talas aldrig om kvinnliga sysselsättningar eller sådana, från hvilka kvinnan är utestängd. Hon har rättighet att försöka sig på hvad helst hon tror sig äga förmåga att sköta och behöfver icke frukta att klandras härför. Valet står henne fritt. Har hon en verkstad eller affär, sköter hon den själf på eget ansvar och i eget namn. Butiken är öppen endast tre timmar om dagen, och ägarinnan har således riklig tid att uppfylla sina plikter i hemmet, mot make och barn. Hemmet är alltid medelpunkten i den birmanska kvinnans lif, och skulle hon försumma det för sitt yrke, skulle hon anse sig göra en stor förlust.

Skilsmässa är i Birma tillåten i stor utsträckning och beviljas utan svårighet; men Fielding säger, att icke ett äktenskap på hundra upplöses, och att han icke vet något enda fall af skilsmässa, då äktenskapet är välsignadt med barn.

Den birmanska kvinnans yttre verksamhet har ett stort inflytande på hennes lif. Hon får större vyer, lär sig mycket, som hon skulle gå miste om i hemmets tränga krets allena, och hon förvärfvar en fördragssamhet och en storslagenhet, som förvåna alla, som komma i beröring med henne. Hon lär sig framför allt att inse sin egen styrka och sin egen svaghet, samt hur hon skall begagna sig af den förre och öfvervinna den senare.

Ilse Franke.

Barndomsminnet.

När strålar en stjärna uppå min stig
och lifvar det tröttade sinnet
samt lockar tanken med makt till sig.
Den stjärnan är barndomsminnet.

Om barnatro och om barnafrid
förotan all oro och villa
hon hvisskar till mig med stämma blid
och lyser med glans så stilla.

Hon talar om jublande fröjd och sång
i barndomens soliga tider.
Och uppå dess löjen, lekar och språng
en underbar glans hon sprider.

Hon glänser tillika med fagert sken
på hembygdens ångar och hagar,
där hvarje kulle, hvar tuffa och sten
var lekplats i forna dagar.

Dock aldrig en renare glans hon har,
än när genom minnena alla
på fädernehemmet, på mor och far,
dess strålar förklarande falla.

De kära, vördade drag jag då ser
samt kärlek i blickar så blida.
En sådan kärlek ej finner jag mer
bland män'skor i världen vida.

Din glans då öfver min lefnad sprid,
du strålände barndomsminne!
Och tala om kärlek, om tro och frid
alltjämt till hjerta och sinne!

Fanny Chrysanter.

Ur notisboken.

Drottningens gåfva till Sofiakyrkan i Jönköping afsändes i dagarne till sin bestämelseort från hofjuvelerarfirman C. G. Hallbergs atelier härstädes, där den förfärdigats. Den storartade gåfvan utgöres af en fullständig uppsats kyrksilfver, bestående af kalk, vinkanna, oblatask och patén. Denna uppsats har på sin tid väckt stort och berättigadt upseende, då den var exponerad vid Chicagoutställningen, där den äfven vann pris. Den är hällen i gotisk stil med en utomordentligt rik och stilenlig ornamentik i drifvet och ciseleradt arbete med inläggningar af olikfärgad kristall. Synnerligen praktfull är utsmyckningen å vinkannen och kalken, där äfven den kyrkliga gotikens underliga symbolik kommit till sin rätt. Hvarje pjäs är försedd med inskriptionen: »Skänkt af drottning Sofia till Sofiakyrkan i Jönköping 1895». Det hela är utfördt i förgylldt silfver och utgör tvifvelsutant yppersta af svensk guldsmedskonst, som på länge förfärdigats för kyrkligt ändamål.

Redaktör F. T. Borg †. Med denne man, som i förra veckan afled i Helsingborg, har en af de ädlaste förkämparne för kvinnans rättigheter i vårt land gått ur tiden. Hvad hr Borg i sagda syfte verkat hafva vi redan en gång utförligt framhållit (se n:r 9 af Idun för år 1891) och påminna nu endast om ett par af de viktigaste segrarna, som han vunnit för kvinnosaken, nämligen kvinnans rätt till inträde i skolråd och fattigvårdsstyrelse samt höjande af kvinnans äktenskapsålder, hvilka båda riksdagsbeslut nu äro gällande lag.

Ända till det sista tog den ädle och varmhjärtade mannen liflig del i redigeringen af sin tid-

ning, Nyaste Öresunds-Posten. Han efterlämnar maka, med hvilken han lefvat i det lyckligaste äktenskap, och som varit honom en förträfflig hjälprea inom hans affär. Ett mera gästfritt hem än det Borgska torde och hafva varit svårt att uppleta. Frid öfver den bortgångnes minne!

Kvinnoklubben sammanträdde till årsmöte den 24 okt. i sin lokal, Norrlandsgatan 17.

Års- och revisionsberättelsen för det nu till-ändagångna åttonde arbetsåret upplästes, hvarvid full ansvarsfrihet lämnades den afgående styrelsen. Enligt årsberättelsen har klubben under året, utom den sedvanliga årsfesten för barn och några mindre fester, haft 18 ordinarie samkväm, hvarvid diskussion, föredrag eller musik och sällskapsnöjen förekommit. Klubbens hemtrefliga lokal, som med sitt bibliotek, piano och tidningar hela dagen står till medlemmarnes disposition, har varit rätt lifligt besökt. Vid förtaget val af styrelse blefvo följande styrelseledamöter utsedda: fröken Hanna Andersson, ordförande, fröken Ch. Nyqvist, kassaförvaltare, fru M. Asp, fröknarna Ch. Bandelin, A. Indebetou, H. Sandström, A. Tibell och S. Gumælius. Till styrelsesuppleanter utsågos fruarna N. Frölander, A. Grafström och Th. Burgman samt fröken A. Rosling.

Teater och musik.

Kungl. operan återupptog i onsdags f. v. Humperdincks särdeles vackra och intressanta opera »Hans och Greta». Operan, som redan under förra säsongen väckte det lifligaste bifall, har tydligen goda förutsättningar att ganska länge hålla sig kvar på scenen. Innehafvarne af de båda titellrollerna äro de samma som förut, nämligen fröknarna *Lindegren* och *Sparrman*. De gifva i yttre måtto god illusion åt de båda sagobarnen och sjunga sina partier erkännansvärdt, särskildt den förstnämnda. Fröken *Sparrmans* intonation skulle nog och vinna ännu mera i säkerhet, om höjdtönen ej forcerades för mycket. — Hr *Lundqvist* är särdeles förträfflig som kvastbindaren, och hans hustru har i fru *Almät-Rundberg* fått en bättre representant än förut. Ny för aftonen var därefter fröken *Thulin*, hvilken i sandmannens lilla parti visade, att hon förfogar öfver en vacker och som det tyckes ovanligt jämnt utbildad stämma. Fru *Strandberg* och fröken *Frödin* utförde som förut häxans och dagmannens roller. Häxridten har vunnit mera i illusion än förut.

Samma afton uppfördes »På Sicilien» med hr *Morello* som Turiddo och fröken *Gherlsen* som Santuzza. Den förre visade här liksom i »Pajazzo», att han bäst lämpar sig för dylika spelbara partier, där starka uttrycksmedel behöfva användas. Han gaf en förträfflig bild af Turiddo, om han ock i sången måste stå afgjordt tillbaka för hr *Ödmann*. Fröken *Gherlens* Santuzza hade intet märkligt att uppvisa vare sig i spel eller sång. Denna roll har här förut haft bättre representanter. Åtskilliga slitningar i kören förmärktes. Iscensättningen var ny och betydligt mera tilltalande än förut.

Södra teatern gaf i tisdags för första gången »Stora Mogul», operabuffa i 3 akter af Chivot och Duru, musiken af Edmund Audran. Hufvudrollerna innehafvas af fröken *Lindzén* och hr *Klinger*. Vi återkomma härtill i nästa nummer.

Fru Sanderssons till i måndags annonserade konsert måste inställas på grund af sängerskans opasslighet.

Musikaftnar komma äfven detta år att anordnas af hrr *Stenhammar* och *Bäck*. De varda tre. Vid den första utföres *fransk*, vid den andra *slavisk* och vid den tredje *svensk* musik. Abonnementsbiljetter finnas att tillgå i Abr. *Lundquists* musikhandel.

Eleonora Duse, den framstående skådespelerskan, kommer enligt meddelande från k. operans direktion, att uppträda å k. operan i midten af december. Hennes första uppträdande torde bli den 13 eller 14 december. Repertoaren omfattar »Kameliadamen», »Cavalleria rusticana», »La locandiera», »Nora», »Claudes hustru» och »Hemet».

»Ett passande parti.»

Skiss af *Adolf Hellander*.

Segern var äntligen vunen, influensan drifven på flykten, det afdomnade sällskapslifvet hade fått nytt blod i ådrorna och balerna voro i full gång. Manufakturhandlarnes butikfönster prunkade med de präktigaste brokader och lätta, luftiga tyger, draperade i mjuka veck framför de elektriska lamporna. Om aftnarna syntes våningarna här och hvar vid de förnamligare platserna rikt upplysta och på de snöbetäckta gatorna ilade täcksklädarna om hvarandra. Man var med ett ord midt upp i vintersäsongens nöjen. Den infann sig måhända mycket sent, men dess mera efterlängtd och välkommen, icke minst af de danslystna unga damerna.

Äfven brukspatron *Perlgrens* våning vid Sturegatan skimrade af ljus från kristallkronorna, och en mild, behaglig värme spred sig genom de modernt möblerade salongerna. Ännu voro de dock fria från gäster, ty klockan var icke ens sju och bjudningarne voro utfärdade till klockan half åtta, men i afvaktan på hvad som komma skulle, trippade den lilla korpulenta, men rörliga brukspatronessan omkring i rummen för att se, att allt befann sig i behaglig ordning. Långsamt och med trött min följde brukspatronen i sin gemäls farvatten, i det han allt emellanåt drog i frackens framstycken för att få den ihop om den trinda magen. Slutligen satte han sig tungt i en ländstol, knäppte ihop händerna och suckade.

»Seså,» skrattade brukspatronessan, i det hon vände sig om, »suckar du nu igen, kära Anders!»

»Ja vet du, Anne-Sofie, jag kan inte hjälpa det,» pustade brukspatron. »Nog tycker jag att vi gamla människor växt ifrån sådant här kollefej. När jag sålde Edskvarna och gaf efter för din önskan, att vi skulle bosätta oss i Stockholm, så trodde jag i min enfald förstas, att vi gamla barnlösa gräningar skulle få tillbringa våra återstående dagar i frid och ro, efter allt släp och bråk. Jo, vacket ock — vi hade väl ej kommit i ordning i höstas i den här grannlåtsvåningen, förr än du började trumma ihop folk... åh, herre Gud, ett sådant geni du har, Anne-Sofie, att trumma ihop folk!»

»Ja, var glad åt det, min gubbe, annars skulle väl mossan växa öfver oss, och det har jag åtminstone inte lust till. När man suttit hela sitt lif uppe i Bergslagen med ett stort hus, med släp från morgon till kväll, så kan man behöfva litet salongslif på gamla dar — isynnerhet då man har råd till det... eller ha vi inte det, kanske?»

»Jo, bevars, men — om det är något nöje, det är frågan.»

»Det är vår plikt, Anders.»

»Jaså, det också! Mot hvem, om jag får fråga?»

»Mot världen, min vän, och...»

»Vårt eget kött, ja,» mumlade brukspatronen.

»Sa' du något? — Och så, kära Anders, tycks du glömma, att du har en myndling. Ella är vacker, rik, har nyss kommit hem från pensionen i Paris och hon måste ut i världen för att kunna göra ett passande parti.»

»Och tror du, Anne-Sofie, att en flicka som är vacker, rik och därtill god och förståndig, behöfver vår hjälp för att få sig en man? Den saken drar hon nog försorg om själf.»

»Du kanske hörde, att jag sa' ett passande parti.»

»Passa mig hit och passa mig dit!» Nu började brukspatron låta ond. »När en flicka blir kär i en hederlig karl, som har guld i hjärtat och stångjärn i karaktären, så är det ett passande parti — det är min religion i den vägen, och den tror jag var din också, den tid jag inte hade en aning om att få ärfva morbror min. Tänk på din egen ungdom, gumman min, och kör högfärdsanden ur bröstet på dig.»

»Seså,» ropade brukspatronessan, »är jag högfärdig nu också!»

»Jo, det är just, hvad du är, Anne-Sofie, lilla. Du börjar svärma för baroner och löjtnanter, sedan du kom till hufvudstaden. Det heter, bevars, att det är för Ellas skull, men katten vete, om det inte är för din egen.»

»Åh, du borde riktigt skämmas, Anders!»
Brukspatronessan såg smått rasande och förlägen ut, men hejdade sig, då hon hörde en dörr till de inre rummen öppnas och fraset af en klädning närma sig.

I dörröppningen till salongen uppenbarade sig

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys fullgod. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan.
Riks- och Allm. telefon.

regår prisurant

många sort
hela riket

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

||

SPISBRÖD,

också en ung dam, Ella själf i full balparyr, och vid denna vackra syn slätade sig strax de ej så synnerligen djupa vecken i de gamlas godmodiga ansikten. Brukspatronen reste sig med nästan ungdomlig vigör ur stolen och sträckte på samma gång som brukspatronessan bägge händerna mot den unga flickan.

»Nå, där är hon ju, det kära barnet,» ljöd det nästan som ur en mun.

»Nå, lilla tant och farbror, är jag bra så här för den stora entrén i världslivet,» ljöd det klingande och friskt, i det hon graciöst vände sig ett par hvarf omkring.

Och hon var också förtjusande, där hon stod i den rika belysningen, smärt och smidig, med det välformade, mörklockiga hufvudet mjukt tillbakakastadt, med ögonen glänsande af skälmaktig glädje och ett otvunget leende kring den välformade munnen. Den lätta, eleganta baldräkten af rosa surah med öfverklädnad af hvit tyll med rosettgarntyr gjorde sitt till att höja behaget hos den välformade gestalten. En doftande tearos i håret utgjorde för öfrigt Ellas hela prydnad.

»Ja, visst är du bra, min lilla flicka,» log brukspatronessan, »du får lof att låta baron Guldkrona dansa första valsen med dig.»

»Hvarför just han, hellre än någon annan, lilla tant.»

»Det har du rätt i, min lilla Ella, dansa du... dansa med hvem du vill, dansa för dansens skull; det gör man vid dina år,» ropade brukspatronen muntert.

»Det ämnar jag också, kära tant och farbror, och hvarken första eller någon annan dans lofvar jag bort på förhand.»

Ella gjorde en paus och log något egendomligt, i det att en skälmaktig blick spelade under de sänkta ögonlocken öfver till de gamla.

»Ah, det var sant,» ropade hon plötsligt; »före balens början har jag en förfärlig förbrytelse att bekänna för tant och farbror.»

»Hvad då, kära barn?» Brukspatronens sågo häpna och nyfikna ut.

»Jag har — jag har snattat något från er.»

»Snattat? Hvad då min lilla Ella?»

»Ett af edra bjudningskort till balen.»

»Kära du, hade vi glömt någon af dina flickbekanta? Och du har skickat kort?... Nå, kära barn, det var då för väl!»

»Nej, tant lilla,» skattade Ella, i det hon slog armarna om brukspatronessan, »det var ingen af mina flickbekanta, som fick kortet. Det var... det var en herre!»

»Nå, se det var galant,» utbrast brukspatronen och knäppte med fingrarna.

»En herre,» stammade brukspatronessan i högsta bestörtning. »Kära barn, förklara dig... hvem är han, hvad heter han, hvarifrån kommer han?»

»Från Paris, lilla tant... men tyst, jag hör de första gästerna komma. Inte ett ord nu mera, ni ska sedan få veta allt, allt. Tag blott vänligt emot honom, lilla älskvärda tant och farbror,» och med en slängkyss skyndade Ella mot de inre rummen.

Brukspatronessan och brukspatronen sågo ganska komiska ut, där de stodo midt emot hvarandra.

»Kära Anders, hvad ska' man tro om den här historien?!»

»Precis som jag sa' förut, gumman min. En bra och vacker flicka får alltid en man, och var det för Ellas skull du ställt till den här balen, så tror jag du bränt dina kol förgäfv.»

Brukspatronessan fick icke tid att yttra sig vidare, ty dörrarna slogos upp och aftonens gäster mottogos, allt efter som de anlände, på det förbindligaste af värdfolket och af Ella, som skyndat till deras sida. En del bland gästerna voro gamla bekanta från bergslagsbygden, hvilka på senare åren bosatt sig i hufvudstaden eller också tillfälligtvis vistades uppe i och för säsongens nöjen. Andra åter voro nyförvärfvade bekantskaper efter brukspatronens uppflyttning till Stockholm, däribland icke så få unga militärer och ämbetsmän med både rang och förmögenhet, och slutligen, det bästa till sist, en hel krans af unga danslystna tärnor i rika och luftiga toaletter.

Hälsningar och teet voro snart undanstökade och ute från salen ljödo redan preludierna till dansen. Ella stod helt nära sin tant och farbror i glatt samspråk med några gäster, då dör-

ren till salongen åter öppnades och en ny manlig gäst trädde in. Ella märkte honom genast, och en svag, vacker rodnad flög öfver hennes kinder, på samma gång som ögonen hälsade och liksom kallade honom. Han hade också genast sett henne och hans blickar fingo ett vackert och gladt uttryck, under det han med långsamma, men fasta steg närmade sig gruppen, där hon stod. Ella gaf brukspatronessan och brukspatronen ett sakta tecken, och de vände sig, efter en skalkaktig blick af Ella, mot den unge mannen, hvilken nu hunnit fram och gjorde en på samma gång elegant och vördnadsfull bugning för de gamla och en halft frågande åt Ella.

»Det är väl bäst att jag sköter om presentationen,» smålog Ella. »Jag får för min vördade tant och farbror presentera bergsingeniör Richard Malm, hvars bekantskap jag hade nöjet göra i pensionatet i Paris. Hr Malm har för öfrigt vistats i Belgien och Tyskland i och för studier vid därvarande bergverk.»

»Mycket välkommen,» stammade brukspatronessan och såg smått häpen på den höga, kraftige unge mannen med de goda, leende ögonen.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Frida Lindholm; af Amanda Leffler. (Med porträtt.) — Höstkväll; poem af Daniel Fallström. — Barn och mörkrädsla; af Erny. — På min dotterdotters ålderdom; af Claës Lundin. I. — Bara en liten historia; från engelskan för Idun. — Det skönas betydelse; en serie uppsatser för Idun, bearbetade efter utländsk källa af H. F. II: Det sköna i naturen. — En lycklig kvinna; af Ilse Franks. — Barndomsminnet; poem af Fanny Chrysanter. — Ur notisboken. — Teater och musik. — »Ett passande parti»; skiss af Adolf Hellander. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Rik och fattig, hög och låg,
 Visst en hvar mig äger,
 Ingen någonsin mig såg,
 Sannt är hvad jag säger;
 Mycket ondt jag hindra bör,
 Om man mig vill lyda
 Och ge varningen gehör,
 Men nu må ni tyda
 Småord, som jag bjuda kan,
 Lätta visst att finna.
 Namn i bibelen på man,
 Äfven ett på kvinna.
 Maskulin i höga nord.
 Hvad man kan förtära
 Helt visst därtill enkom gjord.
 Lämplig ting förära
 På en fest och hedersdag.
 Fågelnamn du minnes
 På en af det mindre slag.
 Uttryck, som visst finnes
 Uti broderlandet än.
 Hur kan fågeln blifva,
 Om du vårdar dig om den?
 Svårt helt visst att skriva
 För en yster liten pill,
 Som med skämt och lekar
 Åt mig afsedd tid förspillt.
 Hvad mot höjden pekar,
 Hvarthän än din farkost går.
 Hvad ej trädet saknar,
 Hvarken sommar, vinter, vår.
 Nu mitt hela vaknar,
 Längre trötta ej jag får,
 Logogryfen lätta

Gissad är och jag förstår,
 Att jag punkt bör sätta.

Runa.

Tjugu inkapslade geografiska namn.

Blef du trött? Rosa talar med tvätterskan Dina. Vi ensamma åto gåsen. Köp ingen ko. Realismen demoraliserar mannen. Har Ling en minnesvärd? Fan öfver dörren ej må målas. När blef resan beramad? Agas Karin af sin far? Vik aldrig af från sanning. Posten kom rik på bref, far och mor se glada ut. Trogen sin Ester kom han åter likadan alldeles som då han for.

Runa.

Lösningar.

Logogryfen: Blåklint; nål, ni, bål, kil, kli, ål, bi, blink, båk, lånt.
 (Att blåklinten vid hufvudordets beskrifning tillagts den betydelse, som värt förnämsta »blomsterspråk» (af Wilhelmina) tillerkänner honom, hoppas vi att en hvar af Iduns läsarinne genast fattar.)

Palindromcharaden: Morot.

Triangelaritmogryfen: 1) Husar, 2) Ural, 3) sal, 4) al, 5) r.

Kvadratpalindromen:

O R E N
 R E D O
 E D E R
 N O R A

Ifyllningsgatan: 1) Ananas, 2) Panama, 3) Ahabah, 4) Malaga, 5) Ararat, 6) Sahara.

Prokopen: Kris — ris — is.

Prisuppgiften i n:r 38

— att af de i en svensk stads namn ingående bokstäfverna bilda ord, alla begynnande på samma bokstaf, allt enligt regler, som i det nämnda numret närmare angäfvos — har föranledt rätt lifligt deltagande: 225 täflingsskrifter ingingo inom den utsatta tiden.

En del af de täflande, som nått betydliga slutsummor på de funna orden, har emellertid på olika vis förbrutit sig mot de regler, prisnämnden ansett sig böra följa; särskildt förekommo massor af konstlade och osvenska ord och sammansättningar, hvilka ej kunnat gillas. Häraf har vid granskningen stor »ordspillan» uppstått, som ödesdigert inverkat på slutresultaten.

Efter samvetsgrannaste öfvervägande af de olika listornas förtjänster har prisutdelningen — mot hvilken ingen appell gifvoss — utfallit på följande vis:

Första pris, 15 kr.: Louise Munthe, Stockholm.

Andra pris, 10 kr.: Jenny Hallin, Visby.

Tredje pris, 5 kr.: Emma Tellander, Lund.

Fjärde till nionde pris, pärmar till en årgång af Idun: Maria Jungquist, Norrköping; Jenny Sandler, Upsala; Hilda Palmgren, Stockholm; Ebba Collin, Norrköping, L. Karlson, Horn, Strömsholm; L. E. Lundberg, Stockholm.

Tionde till femtonde pris, pärmar till en årgång af Iduns romanbibliotek: Anna Brandt, Enköping; Helga Gottliebesson, Garpenberg; Ebba Ljungberg, Hageby, Skenninge; Hilda Carlson, f. Brandelius, Långjum; Anna Lindblad, Loftahammar & Åskedal; Hulda Ericson, Norrköping.

Pristagarinnorna behagade nu i och för prisens öfversändande meddela sig med redaktionen. De, som förvärfvat pärmpris, torde uppgifva, om de önska pärmar till 1894 års årgång af Idun eller romanbiblioteket, eller — om de möjligen redan ha dylika pärmar — huruvida de föredraga att få till nu pågående årgång.

Redaktionen kan icke befatta sig med att returnera till täflingen ingångna manuskript, utan äro dessa redan makulerade.

PICOTS TVÄTTPULVER »Lessive Phenix»
 Öfverträffar alla andra tvättmedel!

Klorfritt!
 Praktiskt!
 Billigt!
 25 guldmedaljer

Säljes i $\frac{1}{4}$ -, $\frac{1}{2}$ - och $\frac{1}{8}$ -kilo-paket med beskrifning å hvarje paket.
 Representant för Sverige: Carl R. Matton, Stockholm
 Talrika ombud i landsorten.